ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [*PAOLO MENGOZZI*] SECINĀJUMI,
sniegti 2010. gada 30. novembrī[1]

I — Ievads

1. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesai ir lūgts precizēt atzīšanas nosacījumus, kas piemērojami atbilstoši Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvai 89/48/EEK par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību[2], kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 14. maija Direktīvu 2001/19/EK[3] (turpmāk tekstā — "Direktīva 89/48"), ja atļaujas pieteikums par kādas profesionālas darbības veikšanu attiecas uz darbību, kas uzskatāma par reglamentētu darbību dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, minētās direktīvas 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nozīmē un ja prasītājs nav attiecīgās profesionālās organizācijas pilntiesīgs biedrs. Vienlaikus Tiesai būs jāspriež par to, vai pētniecības darbību vides inženierijas jomā var uzskatīt par vides inženiera kvalificētā darba faktisku veikšanu iepriekš minētās direktīvas nozīmē.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Eiropas Savienības atvasinātās tiesības*

1) Direktīva 89/48

2. Direktīva 89/48 ir juridiskais regulējums, kas bija spēkā pamata tiesvedības faktu norises laikā, lai arī pēc tam tā tika atcelta[4].

3. Direktīvas 89/48, precīzāk, tās 1. panta a) apakšpunkta pirmās daļas, nozīmē diploms ir:

1 — Oriģinālvaloda — franču.
2 — OV L 19, 16. lpp.
3 — OV L 206, 1. lpp.
4 — Skat. šo secinājumu 12. un nākamos punktus.

"jebkāds diploms, sertifikāts vai cits kvalifikāciju apliecinošs dokuments, vai jebkāds šādu diplomu, sertifikātu vai citu apliecinājumu komplekts:

— ko ir piešķīrusi kompetenta iestāde dalībvalstī, kura ir nozīmēta saskaņā ar valsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem,

— kas apliecina, ka tā īpašnieks ir sekmīgi pabeidzis vismaz trīs gadu vai līdzvērtīga ilguma nepilna laika pēcvidusskolas programmu universitātē vai augstskolā, vai kādā citā līdzīga līmeņa mācību iestādē un, ja vajadzīgs, ka tas ir sekmīgi pabeidzis profesionālās mācības, kas ir nepieciešamas papildus pēcvidusskolas programmai, un

— kas apliecina, ka tā īpašniekam ir vajadzīgā profesionālā kvalifikācija, lai uzņemtos vai veiktu reglamentētu kvalificētu darbu attiecīgajā dalībvalstī,

ar noteikumu, ka izglītība, ko apliecina diploms, sertifikāts vai cits kvalifikāciju apliecinošs dokuments, ir iegūta galvenokārt Kopienā, vai arī tā īpašniekam ir triju gadu tās dalībvalsts, kas ir atzinusi trešās valsts diplomu, sertifikātu vai citu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu, sertificēta profesionālā pieredze."

4. Direktīvas 89/48 1. panta c) apakšpunktā "reglamentēts kvalificēts darbs [ir] reglamentēta profesionāla darbība vai darbību loks, ko dalībvalstī veic šajā profesijā".

5. Atbilstoši Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta pirmajai daļai reglamentēta profesionāla darbība ir:

"[..] profesionāla darbība tiktāl, cik[tāl] šādas darbības sākšanai vai veikšanai, vai kādam tās veikšanas veidam dalībvalstī nosacījums tieši vai netieši saskaņā ar normatīvo un administratīvo aktu noteikumiem ir diploma esamība. Šādas darbības ir reglamentētas profesionālas darbības veidi:

— darbība ar profesionālu nosaukumu tiktāl, ciktāl saskaņā ar normatīvo un administratīvo aktu noteikumiem šādu nosaukumu drīkst izmantot tikai diploma īpašnieki [..]".

6. Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta otrajā un trešajā daļā ir paredzēts:

"Ja nepiemēro pirmo daļu, profesionālu darbību uzskata par reglamentētu profesionālu darbību, ja to veic tādas apvienības vai organizācijas biedri, kuras mērķis ir jo īpaši veicināt

un saglabāt augstu līmeni attiecīgajā nozarē, un ko šā mērķa sasniegšanai īpašā veidā atzīst dalībvalsts, un kas:

— piešķir diplomu saviem biedriem,

— nodrošina, lai tās biedri ievērotu apvienības noteiktās profesionālās ētikas normas, un

— piešķir tiem tiesības izmantot nosaukumu vai norādi vai arī gūt labumu no statusa, kas atbilst minētajam diplomam.

Pielikumā ietver neizsmeļošu to apvienību vai organizāciju sarakstu, kas, pieņemot šo direktīvu, atbilst otrās daļas nosacījumiem. Kad dalībvalsts kādai apvienībai vai organizācijai piešķir otrajā daļā minēto atzīšanu, tā informē Komisiju, kas šo informāciju publicē *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*."

7. Direktīvas 89/48 1. panta e) apakšpunktā ir precizēts, ka "profesionālā pieredze [ir] attiecīgā kvalificētā darba faktiska un likumīga veikšana kādā dalībvalstī".

8. Direktīvas 89/48 2. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka "šī direktīva attiecas uz jebkuru dalībvalsts pilsoni, kurš vēlas veikt reglamentētu kvalificētu darbu attiecīgajā dalībvalstī kā pašnodarbināta persona vai darbinieks".

9. Direktīvas 89/48 3. pantā ir noteikts:

"Ja attiecīgajā dalībvalstī, lai sāktu vai veiktu reglamentētu kvalificētu darbu, ir vajadzīgs diploms, kompetentā iestāde nedrīkst, pamatojoties uz nepietiekamu kvalifikāciju, atteikt dalībvalsts pilsonim atļauju sākt vai veikt attiecīgo kvalificēto darbu ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi attiecas uz tās pilsoņiem:

a) ja kandidātam ir tāds diploms, kas tiek prasīts citā dalībvalstī, lai uzņemtos vai veiktu attiecīgo kvalificēto darbu tās teritorijā, un ja šāds diploms ir ticis piešķirts dalībvalstī; vai

b) ja kandidāts pēdējos desmit gados ir veicis attiecīgo kvalificēto darbu divus gadus ar pilnu slodzi citā dalībvalstī, kas nereglamentē šo kvalificēto darbu 1. panta c) [apakš]punkta un 1. panta d) [apakš] punkta pirmās daļas nozīmē, un tam ir

vienas vai vairāku oficiālu kvalifikāciju apliecinājums:

— ko ir piešķīrusi saskaņā ar valsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem norīkota dalībvalsts kompetenta iestāde,

— kas apliecina, ka tā īpašnieks ir sekmīgi pabeidzis vismaz trīs gadu vai līdzvērtīga ilguma nepilna laika pēcvidusskolas programmu universitātē vai augstskolā, vai kādā citā līdzīga līmeņa mācību iestādē un, ja vajadzīgs, ka tas ir sekmīgi pabeidzis profesionālās mācības, kas ir nepieciešamas papildus pēcvidusskolas programmai, un

— saskaņā ar ko tā īpašnieks ir gatavs darbam savā profesijā.

Tomēr pirmajā daļā minēto divu gadu profesionālo pieredzi nevar prasīt, ja pieprasījuma iesniedzēja diploms vai diplomi, kas minēti šajā punktā, ir izdoti, pabeidzot reglamentētu izglītību vai mācības.

Šādus apliecinājumus pielīdzina kvalifikāciju apliecinošam dokumentam saskaņā ar pirmo daļu: jebkādu oficiālu kvalifikāciju vai jebkādu šādu oficiālu kvalifikāciju komplektu, ko piešķīrusi kompetenta iestāde dalībvalstī, ja tas ir piešķirts, sekmīgi pabeidzot Kopienā apgūtas mācības, un attiecīgā dalībvalsts to atzīst par līdzvērtīgā līmenī esošu ar noteikumu, ka citām dalībvalstīm un Komisijai par šādu atzīšanu ir ticis paziņots."

10. Direktīvas 89/48 9. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka "dalībvalstis 12. pantā paredzētā laikposmā norīko kompetentas iestādes, kas ir pilnvarotas saņemt pieteikumus un pieņemt šajā direktīvā minētos lēmumus".

11. Direktīvas 89/48 I pielikumā minētajā to profesionālo apvienību un organizāciju sarakstā, kas atbilst 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nosacījumiem, ir minēta *Engineering Council*.

2) Direktīva 2005/36/EK

12. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu [5] (turpmāk tekstā — "Direktīva

5 — OV L 255, 22. lpp.

2005/36") 2007. gada 20. oktobrī tika aizstāta Direktīva 89/48 [6].

13. Direktīvas 2005/36 preambulas 14. apsvērumā ir noteikts, ka "[ar] Direktīvām 89/48/EEK un 92/51/EEK izveidotais atzīšanas mehānisms paliek nemainīgs".

14. Direktīvas 2005/36 13. panta 2. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka "sākt un veikt darbību profesijā, kā aprakstīts 1. punktā, atļauj arī tiem pretendentiem, kas iepriekšējo 10 gadu laikā divus gadus veikuši pilna laika darbību minētajā punktā norādītajā profesijā citā dalībvalstī, kura nereglamentē šo profesiju, un ar nosacījumu, ka šiem pretendentiem ir viens vai vairāki kompetences apliecinājumi vai kvalifikāciju apliecinoši dokumenti".

B — *Valsts tiesiskais regulējums*

15. Direktīva 89/48 tika transponēta Grieķijas Republikas tiesiskajā regulējumā ar Prezidenta 2000. gada 23. jūnija dekrētu Nr. 165/2000 [7], kas secīgi tika grozīts ar Prezidenta 2001. gada 18. oktobra dekrētu Nr. 373/2001 [8] un ar Prezidenta 2002. gada 23. decembra dekrētu Nr. 385/2002 [9] (turpmāk tekstā — "Dekrēts Nr. 165/2000").

16. Dekrēta Nr. 165/2000 2. panta 3. punktā reglamentēta profesija ir definēta kā "reglamentēta profesionāla darbība vai darbību loks, ko dalībvalstī veic šajā profesijā".

17. Dekrēta Nr. 165/2000 2. panta 4. punktā ir noteikts, ka "reglamentēta profesionāla darbība ir profesionāla darbība tiktāl, ciktāl šādas darbības sākšanai vai veikšanai, vai kādam tās veikšanas veidam dalībvalstī nosacījums tieši vai netieši saskaņā ar noteikumiem ir diploma esamība. Šādas darbības ir reglamentētas profesionālas darbības veidi:

a) darbība ar profesionālu nosaukumu tiktāl, ciktāl šādu nosaukumu drīkst izmantot tikai saskaņā ar dalībvalsts noteikumiem noteikta diploma īpašnieki;

b) [..].

Profesionālu darbību uzskata par reglamentētu profesionālu darbību, ja to veic tādas

6 — Skat. Direktīvas 2005/36 62. pantu.
7 — 2000. gada 28. jūnija *FEK* A' 149.
8 — 2001. gada 22. oktobra *FEK* A' 251.
9 — 2002. gada 31. decembra *FEK* A' 334.

apvienības vai organizācijas biedri, kuras mērķis ir it īpaši veicināt un saglabāt augstu līmeni attiecīgajā nozarē un ko šā mērķa sasniegšanai īpašā veidā atzīst dalībvalsts, un kas:

a) piešķir diplomu saviem biedriem;

b) liek tiem ievērot tās noteiktās profesionālās ētikas normas, un

c) piešķir tiem tiesības izmantot nosaukumu, saīsinājumu vai minētajam diplomam atbilstošu statusu.

Šā dekrēta 9. panta pielikumā ir ietverts norādošs to apvienību un organizāciju saraksts, kuras atbilst šā punkta nosacījumiem. Katru reizi, kad dalībvalsts kādai apvienībai vai organizācijai piešķir šajā punktā minēto atzīšanu, tā par to informē Komisiju, kas šo informāciju publicē *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

[..]"

18. Dekrēta Nr. 165/2000 2. panta 5. punktā profesionālā pieredze ir definēta kā "faktiska un likumīga darbības veikšana attiecīgajā profesijā kādā dalībvalstī".

19. Dekrēta Nr. 165/2000 4. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja Grieķijā, lai sāktu vai veiktu darbību reglamentētā profesijā, ir vajadzīgs 2. pantā minētais diploms, šā dekrēta 10. pantā minētā padome nedrīkst, pamatojoties uz nepietiekamu kvalifikāciju, atteikt dalībvalsts pilsonim atļauju sākt vai veikt attiecīgo darbību profesijā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi attiecas uz tās pilsoņiem, ja:

a) kandidātam ir 2. pantā minētais diploms, kas iegūts citā dalībvalstī un tiek prasīts šajā dalībvalstī attiecīgās profesijas veikšanai tās teritorijā, vai

b) kandidāts pēdējos desmit gados ir veicis attiecīgo kvalificēto darbu divus gadus ar pilnu slodzi citā dalībvalstī, kas nereglamentē šo profesiju šā dekrēta 2. panta 3. un 4. punkta nozīmē, un tam ir vienas vai vairāku oficiālu kvalifikāciju apliecinājums, kam ir jāatbilst šādām prasībām:

i) to ir piešķīrusi dalībvalsts kompetenta iestāde,

ii) tas apliecina, ka tā īpašnieks ir sekmīgi pabeidzis vismaz trīs gadu vai līdzvērtīga ilguma nepilna laika pēcvidusskolas programmu dalībvalsts universitātē vai augstskolā, vai kādā

citā tā paša līmeņa mācību iestādē un ir sekmīgi pabeidzis profesionālās mācības, kas ir nepieciešamas papildus pēcvidusskolas programmai, un

iii) saskaņā ar to tā īpašnieks ir sagatavots darbam šajā profesijā.

Šā punkta pirmajā daļā minēto divu gadu profesionālo pieredzi nevar prasīt, ja kandidāta kvalifikāciju apliecinošais dokuments vai dokumenti apliecina reglamentētu izglītību."

20. Ar Dekrēta Nr. 165/2000 10. pantu Grieķijas Republikas Valsts izglītības un reliģijas lietu ministrijā ir izveidota koleģiāla struktūra — Padome augstāko izglītību apliecinošu dokumentu profesionālās līdzvērtības atzīšanai (*Symvoulio Anagnorisis Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis*, turpmāk tekstā — "*Saeitte*").

21. Dekrēta Nr. 165/2000 11. panta 1. punktā ir noteikts, ka "atbilstoši šā dekrēta nosacījumiem tiesības veikt attiecīgo kvalificēto darbu atzīst ar [*Saeitte*] īpaši pamatotu lēmumu".

III — Pamata tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

22. Kristīna Joanni Toki [*Christina Ioanni Toki*], kurai ir Grieķijas pilsonība, divus gadus mācījās Patrā (Grieķija) kādas tehniskās mācību iestādes Tehnoloģiju nodaļā. Pēc tam viņa Eiropas Kopienas kredītpunktu pārneses sistēmas ietvaros studijas turpināja vienu gadu ilgā ar vidi saistītā inženierijas programmā Šefīldas Halamas [*Sheffield Hallam*] universitātē (Apvienotā Karaliste), kurā viņa 1997. gadā ieguva diplomu "Bachelor of Engineering with Environmental Studies". Pēc tam K. Toki mācījās Portsmutas Universitātes vides inženierijas nozarē, kā rezultātā 1998. gadā ieguva "Master of Science" grādu.

23. No 1999. gada 1. septembra līdz 2002. gada 31. augustam K. Toki tika nodarbināta kā "researcher" Portsmutas Universitātes Civilinženierijas departamentā. Tajā laikā viņa saņēma GBP 8 000 lielu atalgojumu gadā un bija sociāli apdrošināta. Viņas pienākumu lokā saskaņā ar apliecinājumu, ko sniedzis universitātes pasniedzējs, kurš uzraudzīja viņas darbu, bija studentu pārraudzīšana un konsultēšana. Viņa arī piedalījās pētniecības projektā, kurš tika veikts sadarbībā ar privātu Lielbritānijas uzņēmumu, kas specializējies atkritumu pārstrādes tehnoloģijās, un kura ietvaros tika izvērtēta inovatīvas notekūdeņu attīrīšanas metodes efektivitāte. Vienlaikus

viņa darbojās ekotehnoloģiju pētniecības grupā.

24. 2002. gada aprīlī K. Toki brīvprātīgi reģistrējās *Chartered Institution of Water and Environmental Management* (turpmāk tekstā — "*CIWEM*") kā [universitātes] beidzēja ("graduate"), bet pēc tam viņa reģistrējās kā praktikante *Engineering Council*, kas ir galīgās reģistrācijas pirmais posms. No lietas materiāliem izriet, ka K. Toki nav kļuvusi par *Engineering Council* pilntiesīgu biedri. Būtībā, lai tiktu pilntiesīgi iekļauta reģistrā kā "chartered engineer", kas ir kvalifikācija, kuru saviem biedriem piešķir *Engineering Council*, attiecīgajai personai būtu bijis jāiziet īpaša procedūra, ko veic minētajā padomē un kas izpaužas kā personas pēcdiploma zināšanu un profesionālās pieredzes novērtējums un pārrunas par viņas profesionālajām kvalifikācijām.

25. 2003. gada 4. jūlijā K. Toki iesniedza *Saeitte* pieteikumu, lūdzot atbilstoši Dekrētam Nr. 165/2000, ar kuru transponē Direktīvu 89/48, un ņemot vērā viņas Apvienotajā Karalistē gūto profesionālo pieredzi, atzīt viņas tiesības strādāt reglamentētajā vides inženiera profesijā Grieķijā. 2005. gada 8. martā *Saeitte* sagatavoja Protokolu Nr. 96, ar kuru noraidīja K. Toki pieteikumu, pamatojoties uz to, ka Apvienotajā Karalistē viņa nav ieguvusi inženiera diplomu, jo viņai nav piešķirta reglamentētas profesijas "chartered engineer" kvalifikācija. Tādējādi viņa nav ieguvusi profesionālās tiesības izcelsmes valstī (Apvienotajā Karalistē), kā ir prasīts Dekrētā Nr. 165/2000. Saskaņā ar *Saeitte* viedokli vides inženiera profesija ir reglamentēta profesija Grieķijā, bet tā nav reglamentēta profesija Apvienotajā Karalistē. Tomēr *Saeitte* no tā, ka *Engineering Council* piešķir "chartered engineer" kvalifikāciju, secināja, ka minētā darbība ir reglamentēta. K. Toki nav šīs kvalifikācijas. Pēc *Saeitte* domām, Dekrēta Nr. 165/2000 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka Direktīvas 89/48 3. panta a) apakšpunktā minētais atzīšanas mehānisms tiek piemērots gadījumos, ja attiecīgā persona ir no dalībvalsts, kurā tās profesijas veikšana, par kuru ir iesniegts pieteikums, ir reglamentēta un pārraudzīta un to veic šīs valsts atzītas apvienības vai organizācijas saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas noteikumiem.

26. 2005. gada 29. martā K. Toki iesniedza sūdzību par *Saeitte* Protokolu Nr. 96, norādot, ka *Saeitte* prettiesiski nebija ņēmusi vērā, pirmkārt, viņas trīs gadu pieredzi profesionālas atalgotas pētnieces amatā Lielbritānijas universitātes civilinženierijas nodaļā un, otrkārt, to, ka viņa ir reģistrēta inženieru

reģistrā kā pirmās pakāpes biedre un tostarp kā *CIWEM* biedre. *Saeitte*, kas starplaikā bija saņēmusi vairākus *Engineering Council* paskaidrojumus, vēlreiz izvērtēja prasītājas K. Toki pieteikumu un no jauna to noraidīja 2005. gada 12. aprīlī ar tādu pašu pamatojumu. Pēc tam K. Toki iesniedza *Symvoulio tis Epikrateias* prasību pret Valsts izglītības un reliģijas lietu ministriju, prasot atcelt *Saeitte* Protokolu Nr. 98, ar kuru tā bija apstiprinājusi savu 2005. gada 8. marta lēmumu.

27. Iesniedzējtiesā K. Toki apgalvoja, ka *Saeitte* prettiesiski pamatojusi savu atteikumu ar Dekrēta Nr. 165/2000 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu, lai arī tai viņas pieteikums esot bijis jāskata kontekstā ar minētā dekrēta 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu, jo vides inženiera profesija nav reglamentēta Apvienotajā Karalistē. Turklāt K. Toki norādīja, ka viņai ir diploms dekrēta 2. panta 1. punkta nozīmē un ka tā var pierādīt Apvienotajā Karalistē iegūtu trīs gadu ilgu profesionālo pieredzi pēdējo desmit gadu laikā.

28. Saskaroties ar grūtībām Savienības tiesību interpretācijā, *Symvoulio tis Epikrateias* nolēma apturēt tiesvedību lietā un ar lēmumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2009. gada 28. oktobrī, pamatojoties uz EKL 234. pantu, uzdot Tiesai šādus divus prejudiciālus jautājumus:

1) Vai [..] Direktīvas 89/48 [..] 3. panta [pirmās daļas] b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka attiecīgajā tiesību normā paredzētais atzīšanas mehānisms ir piemērojams gadījumos, kad attiecīgā profesionālā darbība izcelsmes dalībvalstī ir reglamentēts kvalificēts darbs 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nozīmē, bet attiecīgā persona nav pilntiesīgs biedrs tādā apvienībā vai organizācijā, kas atbilst šajā normā noteiktajām prasībām?

2) [Apstiprinošas atbildes gadījumā], vai [..] Direktīvas 89/48 [..] 3. panta [pirmās daļas] b) apakšpunkta nozīmē profesionāla darbība, kas uz pilnu slodzi tiek veikta izcelsmes dalībvalstī, ietver tādu profesionālo darbību, kura tiek veikta pašnodarbinātas personas vai darbinieka statusā un attiecībā uz kuru uzņemošajā dalībvalstī ir iesniegts pieteikums, lai strādātu attiecīgajā profesijā atbilstoši direktīvai [89/48], vai arī tā ietver ar šo profesionālo darbību saistītā nozarē veiktu pētniecisku darbu, kas tiek veikts organizācijā, kura principā ir bezpeļņas?

IV — Tiesvedība Tiesā

29. Prasītāja pamata lietā, Grieķijas valdība un Eiropas Komisija iesniedza Tiesai rakstveida apsvērumus.

30. 2010. gada 12. oktobra tiesas sēdē prasītāja pamata lietā, Grieķijas valdība un Komisija sniedza mutvārdu apsvērumus.

V — Juridiskā analīze

A — *Par pirmo jautājumu*

31. Lai atbildētu uz pirmo iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, ir jāapstiprina, ka apspriežamā profesionālā darbība tiešām ietilpst Direktīvas 89/48 piemērošanas jomā. Pēc tam būs jānosaka, kādā profesionālās darbības kategorijā minētās direktīvas nozīmē ietilpst pamata lietā apspriestā darbība dalībvalstī, kurā iegūta izglītība. Kad tas būs noteikts, atliks tikai atbildēt uz jautājumu par piemērojamajiem atzīšanas nosacījumiem.

1) Vides inženiera darbība ietilpst Direktīvas 89/48 piemērošanas jomā

32. Pirmkārt, jau tika precizēts, ka minētā direktīva, lai arī tā tika atcelta, veido juridisko regulējumu, kas bija spēkā laikā, kad K. Toki iesniedza savu pieteikumu *Saeitte* [10].

33. Turklāt, tā kā attiecībā uz inženiera profesiju vispār vai tieši vides inženiera profesiju nav veikta nozaru saskaņošana, uz šo profesiju tātad attiecas vispārīgais regulējums, ko veido Direktīva 89/48.

34. Visbeidzot, no lietas materiāliem izriet, ka vides inženiera profesija ir reglamentēta Grieķijā, tādējādi atbilstot Direktīvas 89/48 2. panta pirmās daļas nosacījumiem [11]. Turklāt, tā kā K. Toki norāda uz citā dalībvalstī iegūtiem diplomiem, kuri apliecina vismaz trīs gadu ilgas studiju programmas apgūšanu [12], ir jāuzskata, ka attiecīgā profesija ietilpst Direktīvas 89/48 piemērošanas jomā.

10 — Skat. šo secinājumu 2. punktu.

11 — Skat. arī 1996. gada 1. februāra spriedumu lietā C-164/94 *Aranitis* (*Recueil*, I-135. lpp., 17. punkts).

12 — Skat. Direktīvas 89/48 preambulas trešo apsvērumu un 1. panta a) apakšpunkta otro ievilkumu.

2) Vides inženiera profesijas kvalifikācija dalībvalstī, kurā iegūta izglītība

35. Tā kā nav šaubu, ka vides inženiera profesija ir reglamentēta profesija uzņemošajā valstī — Grieķijas Republikā —, un lai noteiktu piemērojamos atzīšanas nosacījumus, ir jānosaka, vai minētā profesija dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, — Apvienotajā Karalistē — atbilstoši Direktīvai 89/48 ir reglamentēta profesija, tiek uzskatīta par reglamentētu profesiju vai ir nereglamentēta profesija.

36. Par to, vai vides inženiera profesija ir reglamentēta vai nereglamentēta profesija Apvienotajā Karalistē, ieinteresētās puses ir minējušas pretrunīgus apgalvojumus, kas turklāt nav pamatoti ar īpaši detalizētu analīzi. Iesniedzējtiesa tomēr precizē, ka Apvienotajā Karalistē spēkā esošajos tiesību aktos ne inženiera profesijas, ne vides inženiera profesijas sākšanai nav noteikti nekādi nosacījumi [13]. Tā arī norāda, ka *Engineering Council* uzdevums ir organizēt savu biedru profesionālās kvalifikācijas novērtējuma procedūras un piešķirt kvalifikāciju apliecinošu dokumentu personām, kas izpildījušas noteiktos priekšnosacījumus. *Engineering Council* arī nosaka savu biedru ētikas normas, kuras viņi apņemas ievērot, un padome šajā sakarā īsteno disciplināro uzraudzību. Neraugoties uz dažu šajā sakarā sniegto apsvērumu neviennozīmību, nekad nav ticis apgalvots, ka priekšnosacījums darbībai vides inženiera profesijā ir minētās padomes biedra statusa un tātad arī "chartered engineer" kvalifikācijas iegūšana. Gluži pretēji, atbildot par šo jautājumu Tiesā, K. Toki pārstāvis apstiprināja un pārējie klātesošie lietas dalībnieki to neapstrīdēja, ka viņa varēja darboties vides inženiera profesijā Apvienotajā Karalistē, nebūdama *Engineering Council* biedrs.

37. Šādos apstākļos šķiet, ka pretēji tam, ko apgalvoja *Saeitte*, minētā profesija nav uzskatāma par reglamentētu profesiju Direktīvas 89/48 1. panta c) apakšpunkta un 1. panta d) apakšpunkta pirmās daļas nozīmē. Tiesa būtībā ir nospriedusi, ka "par šādu profesiju uzskata profesionālu darbību, kuras uzsākšana vai veikšana tieši vai netieši ir reglamentēta ar juridiskiem noteikumiem, proti, normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem. Profesionālas darbības uzsākšana vai veikšana ir uzskatāma par tādu, ko tieši regulē normatīvie vai administratīvie akti, ja uzņemošās dalībvalsts normatīvajā vai administratīvajā regulējumā ir izveidota sistēma, kuras rezultātā šo profesionālo darbību drīkst veikt

13 — Kaut arī iesniedzējtiesai ir jāpārbauda attiecīgās profesionālās darbības veikšanas nosacījumi, tas neskar Tiesas tiesības sniegt precizējumus; skat. 2006. gada 7. septembra spriedumu lietā C-149/05 *Price* (Krājums, I-7691. lpp., 39. punkts).

tikai tās personas, kas izpildījušas noteiktus nosacījumus, un aizliedz to veikt personām, kas nav izpildījušas šos nosacījumus" [14]. Nav noteikts, ka, ja kāda persona nav *Engineering Council* biedrs, tiktu liegts uzsākt darboties vides inženiera profesijā.

38. Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta otrajā daļā tieši ir minēts gadījums, ja profesionālu darbību veic "tādas apvienības vai organizācijas biedri, kuras mērķis ir jo īpaši veicināt un saglabāt augstu līmeni attiecīgajā nozarē un ko šā mērķa sasniegšanai īpašā veidā atzīst dalībvalsts [..]". Kā norādīts Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta trešajā daļā, šīs direktīvas I pielikumā ir ietverts to profesionālo apvienību un organizāciju neizsmeļošs saraksts, kuras atbilst 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nosacījumiem, kuru vidū ir *Engineering Council* [15]. Šādos apstākļos veiktas profesionālās darbības direktīvā ir kvalificētas par profesionālajām darbībām, ko uzskata par reglamentētām profesionālajām darbībām. Tātad *Engineering Council* izsniedz saviem biedriem "diplomu" [16], tomēr šāds diploms netiek vienmēr prasīts ikvienam, kurš vēlas veikt vides inženiera profesionālo darbību.

39. Tātad vides inženierim Apvienotajā Karalistē netiek prasīts, lai viņš obligāti iepriekš būtu reģistrējies *Engineering Council*. Kaut arī var iedomāties, ka "chartered engineer" gūst komerciālu priekšrocību vai labvēlīgāku situāciju attiecībā uz piekļuvi darba tirgum [17], tas ir tikai pieņēmums, kas jebkurā gadījumā nespēj likt apšaubīt noteiktību, saskaņā ar kuru šīs kvalifikācijas esamība nav nepieciešamais priekšnoteikums apspriežamās profesionālās darbības veikšanai.

40. Šī nianse ir būtiska, jo tā apliecina, ka ir pilnīgi iespējams darboties inženiera profesijā, ja persona nav "chartered engineer", citiem vārdiem sakot, nav tādas profesionālās apvienības, kas minēta Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta otrajā daļā, biedrs. Tas arī izskaidro, kāpēc tādējādi runa ir tikai par darbību, ko *uzskata* par reglamentētu profesionālu darbību. Turklāt, ņemot vērā direktīvas pielikumā esošā saraksta saturu, šķiet skaidrs, ka Eiropas Savienības likumdevējs tādējādi ir centies uzsvērt minēto apvienību

14 — Spriedums lietā *Aranitis*, minēts iepriekš (18. un 19. punkts).

15 — Skat. 21. punktu pielikuma nodaļai, kas veltīta Apvienotajai Karalistei.

16 — Skat. Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas pirmo ievilkumu.

17 — Katrā ziņā šim faktam nav nozīmes, jo Tiesa attiecībā uz reglamentētas profesijas kvalifikāciju uzņemošajā dalībvalstī ir skaidri nospriedusi, ka "jautājums par to, vai kāda profesija ir reglamentēta, ir atkarīgs no uzņemošajā dalībvalstī esošās tiesiskās situācijas, nevis no šīs dalībvalsts darba tirgus apstākļiem" (spriedums lietā *Aranitis*, minēts iepriekš, 23. punkts).

un organizāciju esamību un to iespējamo vēsturisko un kultūras nozīmi attiecīgajās dalībvalstīs [18], taču nekādā ziņā to, ka reģistrēties tajās būtu obligāti [19]. Šādos apstākļos tas, ka K. Toki nav pilntiesīga *Engineering Council* biedre, katrā ziņā nerada šķēršļus vides inženiera profesionālās darbības uzsākšanai dalībvalstī, kurā iegūta izglītība.

41. Tas, ka pastāv *Engineering Council* un ka tā ir atzīta direktīvā, galu galā liecina par to, ka uz inženiera profesiju (konkrētāk, vides inženiera profesiju) var attiecināt divas atšķirīgas kvalifikācijas Direktīvas 89/48 nozīmē.

42. Tiklīdz attiecīgā persona brīvprātīgi kļūst par *Engineering Council* pilntiesīgu biedru, tai tiek piešķirta "chartered engineer" kvalifikācija. Profesionālā darbība, ko šī persona tādējādi veic, ir jākvalificē par profesionālu darbību, kas uzskatāma par reglamentētu darbību, jo direktīvas 1. panta d) apakšpunkta otrajā daļā ir paredzēts, ka "profesionālu darbību uzskata par reglamentētu profesionālu darbību, ja to veic tādas apvienības vai organizācijas biedri" kā apvienības vai organizācijas, kas minētas šajā normā.

43. Turpretī tad, ja attiecīgā persona darbojas kādā profesijā, nebūdama tādu apvienību vai organizāciju biedre kā tās, kas iekļautas Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta otrajā un trešajā daļā, attiecīgo profesiju vairs nevar uzskatīt par profesiju, kas uzskatāma par reglamentētu profesiju dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, šīs pašas normas nozīmē.

44. Līdz ar to tāda vides inženiera darbība, ko K. Toki pēc pašas apgalvojumiem ir veikusi, [20] tas ir, nebūdama *Engineering Council* pilntiesīga biedre, tātad bez "chartered engineer" kvalifikācijas, ir jāuzskata par nereglamentētu profesionālu darbību.

45. Kā Grieķijas valdība pareizi norādījusi savos rakstveida apsvērumos, 2003. gadā, tas ir, tajā pašā gadā, kad K. Toki iesniedza pirmo pieteikumu *Saeitte*, Komisija turklāt atbalstīja līdzīgu nostāju Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejā saistībā ar kādu Grieķijas

18 — Šajā sakarā jānorāda, ka pielikums attiecas tikai uz Apvienotās Karalistes un Īrijas apvienībām un organizācijām.

19 — Man, piemēram, ir grūti iedomāties, ka bibliotekāra profesijas gadījumā Apvienotajā Karalistē ir obligāti jāreģistrējas *Library Association*, kas ir vēl viena no direktīvas pielikumā minētajām profesionālajām apvienībām un organizācijām (kopš tā laika pārdēvēta par *chartered Institute of Library and Information Professionals*).

20 — Šis piesardzīgais formulējums ir nepieciešams saistībā ar otro Tiesai uzdoto jautājumu, kas liks noskaidrot tieši to, kādā mērā K. Toki faktiski darbojās vides inženiera profesijā.

valstspiederīgo, kurš bija visādā ziņā līdzīgā situācijā kā K. Toki [21]. Komisija skaidri norādīja, ka, tā kā inženiera profesiju Apvienotajā Karalistē neregulē neviena īpaša tiesību norma, pastāv divi atšķirīgi gadījumi atkarībā no tā, vai attiecīgā persona ir vai nav "chartered engineer". Tāpēc ir pilnīgi pārsteidzoši, ka savos rakstveida apsvērumos Komisija aizstāv diametrāli pretēju nostāju, kas izpaužas tā, ka tiek bez niansēm atzīts, ka vides inženiera profesija ir reglamentēta 1. panta d) apakšpunkta pirmās daļas un 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas noteikumu nozīmē, aplūkojot tos kopsakarā, un ka piemērojami ir tie atzīšanas nosacījumi, kas attiecas uz reglamentētajām profesijām.

46. Iespēju uzskatīt, ka viena un tā pati profesionālā darbība var saņemt divas atšķirīgas kvalifikācijas atbilstoši Direktīvai 89/48 atkarībā no tā, kādos apstākļos persona šo darbību veic (kā [organizācijas] biedrs vai ne kā [organizācijas] biedrs), apstiprina Savienības tiesību turpmākā attīstība un it īpaši iepriekš minētā Direktīva 2005/36, ar kuru tika atcelta un aizstāta Direktīva 89/48 un kura, es atgādinu, *ratione temporis* nebija piemērojama laikā, kad K. Toki iesniedza savu pieteikumu. Direktīvas 2005/36 3. panta 2. punkts attiecas uz "profesijām, kurās darbību veic I pielikumā uzskaitīto asociāciju vai organizāciju locekļi," [22] (šajā pielikumā ir minēta *Engineering Council*) un tajā paredzēts, ka šo profesiju uzskata par reglamentētu profesiju [23].

47. Turklāt, pat ja Tiesa uzskatītu, ka tas, ka kāda apvienība vai organizācija attiecībā uz noteiktu profesionālo darbību atbilst Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nosacījumiem, tādējādi piešķir minētajai darbībai tādas profesionālās darbības statusu, ko uzskata par reglamentētu profesionālo darbību, tostarp gadījumā, ja minēto profesionālo darbību veic personas, kuras nav [šīs apvienības vai organizācijas] biedri, šāds novērtējums, kā es to tūlīt pierādīšu, neietekmēs piemērojamo atzīšanas nosacījumu noteikšanu.

21 — L. Kunisa [*L. Kounis*] lūgumraksts Nr. 786/2002. L. Kunisam bija Apvienotajā Karalistē izsniegts inženiera diploms, bet viņš nebija *Engineering Council* biedrs un tātad viņam nebija "chartered engineer" kvalifikācijas. L. Kuniss vēlējās, lai viņa diploms tiktu atzīts Grieķijā un viņš varētu šajā valstī darboties inženiera profesijā, tomēr *Saeitte* viņa lūgumu noraidīja.

22 — Mans izcēlums.

23 — Savukārt 52. panta 2. punktā ir noteikts, ka, "ja uzņēmējā [uzņemošajā] dalībvalstī kādu profesiju reglamentē asociācija vai organizācija, kā tā definēta 3. panta 2. punktā, tad dalībvalstu pilsoņiem nav tiesību lietot nosaukumu, ko piešķir šāda organizācija vai asociācija, vai tā saīsināto formu, ja vien viņi nepierāda, ka ir šīs asociācijas vai organizācijas biedri". Šī norma tādējādi attiecas tikai uz tāda profesionālā nosaukuma lietojuma nosacījumiem, ko piešķir apspriežamā asociācija, un no tās, tāpat kā no Direktīvas 89/48, nevar secināt, ka tikai šo asociāciju locekļiem ir tiesības veikt attiecīgo profesionālo darbību.

3) Vides inženiera profesionālajai darbībai piemērojamo atzīšanas nosacījumu noteikšana prasītājas pamata lietā situācijā

48. Ar Direktīvu 89/48 tiek ieviesta sistēma, kas, "stiprinot Kopienas pilsoņa tiesības izmantot savas profesionālās iemaņas jebkurā dalībvalstī, papildina un nostiprina viņa tiesības iegūt šādas iemaņas, kur vien viņš vēlas" [24]. Neraugoties uz to, kā Tiesai jau iepriekš ir bijusi iespēja uzsvērt, "Direktīvā 89/48 paredzētā atzīšanas metode nenozīmē diplomu un attiecīgo profesionālo kvalifikāciju automātisku un beznosacījuma atzīšanu" [25]. Tādējādi šīs direktīvas 3. pantā ir definētas divas atšķirīgas atzīšanas procedūras, un noteiktā faktiskā situācijā var tikt piemērota tikai viena no tām [26].

49. Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas a) apakšpunktu piemēro gadījumā, ja profesija ir reglamentēta dalībvalstī, kurā iegūta izglītība. Tādā gadījumā valsts kompetentajai iestādei ir jākonstatē, ka kandidātam ir diploms, ko dalībvalsts, kurā iegūta izglītība, prasa, lai uzsāktu veikt šo pašu profesiju, kas reglamentēta gan uzņemošajā dalībvalstī, gan dalībvalstī, kurā iegūta izglītība.

50. Savukārt minētās direktīvas 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktā ir noteikta atšķirīga atzīšanas procedūra, kuras pamatā ir dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, iegūtā profesionālā pieredze tad, ja šī dalībvalsts "nereglamentē šo kvalificēto darbu 1. panta c) [apakš] punkta un 1. panta d) [apakš]punkta pirmās daļas nozīmē". Līdz ar to 3. panta pirmās daļas a) apakšpunkta darbības jomu nosaka, aplūkojot to kontekstā ar 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktu, kurā *a contrario* noteikts, ka 3. panta pirmās daļas a) apakšpunktā paredzēto mehānismu piemēro, ja dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, profesiju [kvalificēto darbu] vai profesionālo darbību uzskata par reglamentētu.

51. Ja Tiesa saskaņā ar to, ko es ierosinu, uzskatīs, ka tāda vides inženiera profesija, kādu K. Toki pēc pašas apgalvojumiem ir veikusi, nav reglamentēta profesija dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, tad šajā gadījumā būs jāpiemēro 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktā paredzētie atzīšanas nosacījumi.

52. Ja, gluži pretēji, Tiesa uzskatītu, ka tāda vides inženiera profesija, kādu K. Toki pēc pašas apgalvojumiem ir veikusi, ir profesionāla darbība, kas uzskatāma par reglamentētu profesionālu darbību [Direktīvas 89/48 1. panta

24 — Skat. Direktīvas 89/48 preambulas trīspadsmito apsvērumu.

25 — 2008. gada 23. oktobra spriedums lietā C-274/05 Komisija/Grieķija (Krājums, I-7969. lpp., 39. punkts).

26 — Spriedums lietā *Price*, minēts iepriekš (36. punkts).

d) apakšpunkta otrās daļas nozīmē], tai būs jāņem vērā, ka 3. panta pirmās daļas a) apakšpunkta nosacījumus piemēro tikai attiecībā uz reglamentētām [profesionālajām] darbībām [šīs direktīvas 1. panta c) apakšpunkta un d) apakšpunkta pirmās daļas nozīmē].

53. Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktā paredzēto atzīšanas mehānismu piemēro gan tad, ja profesija nav reglamentēta dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, gan tad, ja ir runa par [profesionālu] darbību, kas uzskatāma par reglamentētu [profesionālu] darbību 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nozīmē.

54. Tomēr, ņemot vērā Tiesas judikatūru, situācija nešķiet tik skaidra.

55. Tiesa jau ir nospriedusi, ka "[Direktīvas 89/48] 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktu piemēro tikai tad, ja attiecīgā profesija nav reglamentēta dalībvalstī[, kurā iegūta izglītība]" [27], tomēr īpaši nenodalot profesionālās darbības, kas uzskatāmas par reglamentētām profesionālajām darbībām, no reglamentētām profesionālām darbībām.

56. Tiesas nostāja lietā *Price* [28] šajā sakarā ir drīzāk pārsteidzoša. Šajā lietā H. Praisam [*Price*] bija "Bachelor" diploms, ko akreditējusi kāda no 1. panta d) apakšpunkta otrajā daļā minētajām un direktīvas pielikumā uzskaitītajām organizācijām. Tomēr viņš nekad nebija kļuvis par attiecīgās organizācijas (*Royal Institution of Chartered Surveyors*) biedru. Kaut gan Tiesai uzdotais prejudiciālais jautājums neattiecās uz šādā gadījumā piemērojamā atzīšanas mehānisma noteikšanu, Tiesa nosprieda, ka, tā kā "Praiss nav *Royal Institution of Chartered Surveyors* biedrs, minētās organizācijas izsniegtu diplomu atzīšanas jautājums saskaņā ar [3. panta pirmās daļas a) apakšpunktu] šajā gadījumā nerodas, pat ja izrādītos, ka [attiecīgā] profesija ir reglamentēta profesija Apvienotajā Karalistē saskaņā ar tiesisko regulējumu, ko paredz šī organizācija" [29]. Tiesa šajā gadījumā ļauj saprast, ka, ja Praiss būtu bijis šīs organizācijas biedrs un tātad saņēmis tās izsniegtu diplomu, tad piemērojamais atzīšanas mehānisms būtu 3. panta pirmās daļas a) apakšpunkts, lai arī attiecīgā profesionālā darbība ir tikai [profesionālā] darbība, kas uzskatāma par reglamentētu [profesionālo] darbību atbilstoši 1. panta d) apakšpunkta otrajai daļai. Tiesa tādējādi secina, ka "Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunkts ir piemērojams, ja attiecīgā profesija nav reglamentēta dalībvalstī, kurā iegūta izglītība. Līdz ar to [..] šī tiesību norma ir piemērojama vienīgi tad, ja *Royal Institution of Chartered Surveyors* neatbilst kritērijiem, kas noteikti [Direktīvas 89/48] 1. panta d) apakšpunkta otrajā daļā" [30]. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ šāds risinājums man šķiet skaidri pretējs 3. panta pirmās daļas b) apakšpunkta redakcijai, un būtu piemēroti, ja Tiesa izmantotu šīs lietas

27 — 2005. gada 14. jūlija spriedums lietā C-141/04 *Peros* (Krājums, I-7163. lpp., 31. punkts).

28 — Iepriekš minētais spriedums.

29 — Turpat (47. punkts).

30 — Turpat (48. punkts).

sniegto izdevību, lai labotu savu judikatūru šajā jautājumā.

57. Šajā sakarā nevaru uzskatīt citādi kā tikai tā, ka attiecībā uz darbībām, kuras ietilpst Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas darbības jomā, ir svarīgi atsaukties uz pilno formulējumu "profesionālā darbība, ko uzskata par reglamentētu profesionālo darbību". Tiktāl, ciktāl šādām darbībām piemērojamais atzīšanas mehānisms nav tieši tāds pats kā mehānisms, ko piemēro reglamentētām darbībām atbilstoši 1. panta d) apakšpunkta pirmajai daļai, pirmā veida darbības nevar pilnīgi uzskatīt par otrā veida darbībām. Šādos apstākļos ir ārkārtēji kļūdaini turpināt saukt par reglamentētām darbībām tādas darbības, kuras tikai uzskata par reglamentētām profesionālajām darbībām saskaņā ar Regulu 89/48.

58. Visbeidzot — un šī pēdējā piezīmju grupa arī ir spēkā tikai tad, ja Tiesa nospriestu, ka vides inženiera profesija, kādu K. Toki pēc pašas apgalvojumiem ir veikusi, ir profesionāla darbība, kas uzskatāma par reglamentētu profesionālu darbību Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nozīmē, — jānorāda, ka Dekrētā Nr. 165/2000 ir nepilnīgi transponēts Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunkts, kā rezultātā, iespējams, radies apjukums *Saeitte*. Minētā dekrēta 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā, ar kuru ir paredzēta Direktīvas 89/48 3. panta b) apakšpunktā minēto atzīšanas nosacījumu piemērošana, attiecībā uz kādas darbības kvalificēšanu par izcelsmes dalībvalstī reglamentētu darbību ir atsauce uz 2. panta 3. punktu [31] un visu 2. panta 4. punktu [32] tā vietā, lai minētu tikai 2. panta 4. punkta pirmo daļu. Tā rezultātā, ņemot vērā *Saeitte* lēmumu, tiek izslēgta Direktīvas 3. panta b) apakšpunktā paredzēto atzīšanas nosacījumu piemērošana gadījumos, ja attiecīgā persona ir no dalībvalsts, kurā tās profesijas veikšanu, par kuru ir iesniegts pieteikums saskaņā ar direktīvu, daļēji kontrolē apvienības vai organizācijas, kuras šī dalībvalsts ir atzinusi atbilstoši direktīvas 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nosacījumiem. Tātad Direktīvas 3. panta pirmās daļas b) apakšpunkts nav pareizi transponēts.

59. Līdz ar to nekas neliedz K. Toki atsaukties uz šo tiesību normu iesniedzējtiesā. Tiesa jau sen ir uzskatījusi, ka "Direktīva

31 — Kas atbilst Direktīvas 89/48 1. panta c) apakšpunktam.
32 — Kas atbilst Direktīvas 89/48 1. panta d) apakšpunktam.

[89/48] tiecas piešķirt tiesības citu dalībvalstu valstspiederīgajiem" [33], un jau ir nospiedusi, ka "Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas a) apakšpunkta noteikumu saturs ir beznosacījumu un pietiekoši precīzs. Tādējādi indivīdi var uz tiem atsaukties valsts tiesā, lai novērstu minētajai direktīvai neatbilstošu valsts tiesību normu piemērošanu" [34]. Uzskatu, ka tāds pats konstatējums jāveic par 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktu, jo 3. pants, vismaz attiecībā uz visu tā pirmo daļu, man šķiet nedalāms veselums.

60. Ierosinu atbildēt uz pirmo jautājumu, ņemot vērā, ka Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka attiecīgajā tiesību normā paredzētā atzīšanas sistēma ir piemērojama gadījumos, kad dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, attiecīgo profesionālo darbību uzskata par reglamentētu profesionālo darbību minētās direktīvas 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nozīmē. Tā kā Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktu piemēro gan profesionālajām darbībām, kuras uzskata par reglamentētām profesionālajām darbībām valstī, kurā iegūta izglītība, gan nereglamentētām profesionālajām darbībām, tas, vai attiecīgā persona ir vai nav tādas apvienības vai organizācijas pilntiesīgs biedrs, kas atbilst minētās direktīvas 1. panta d) apakšpunkta otrajā daļā minētajiem nosacījumiem, neietekmē piemērojamā atzīšanas mehānisma noteikšanu.

B — *Par otro jautājumu*

61. Ja Tiesa secinātu, ka atzīšanas nosacījumi, kas piemērojami K. Toki situācijā laikā, kad tā tika vērtēta *Saeitte*, ir nosacījumi, kas paredzēti Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktā, iesniedzējtiesa grib noskaidrot, vai profesionālo pieredzi, ko K. Toki ieguvusi kā pētniece universitātē laikā no 1999. līdz 2002. gadam, var tikt uzskatīta par vides inženiera kvalificēta darba veikšanu uz pilnu slodzi divus gadus pēdējo desmit gadu laikā.

1) Par otrā jautājuma pieņemamību

62. Vispirms jānorāda, ka otrā iesniedzējtiesas uzdotā jautājuma pieņemamība nav acīmredzama. Tā kā iesniedzējtiesai ir iesniegta prasība par *Saeitte* pieņemtā lēmuma, par ko ir strīds, atcelšanu, ja Tiesa piekritīs maniem priekšlikumiem par pirmo jautājumu, ar to

33 — 1995. gada 23. marta spriedums lietā C-365/93 Komisija/Grieķija (*Recueil*, I-499. lpp., 9. punkts).

34 — 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-102/02 *Beuttenmüller* (*Recueil*, I-5405. lpp., 55. punkts), šajā pašā ziņā spriedums lietā *Peros*, minēts iepriekš (32. punkts).

būs pietiekami, lai iesniedzējtiesa nospriestu atcelt lēmumu, par kuru ir strīds, un nodotu lietu atpakaļ iestādei. Turklāt minētā lēmuma pamatā ir valsts tiesību aktu mehānisms, kas atbilst Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas a) apakšpunktam, un tādējādi *Saeitte* ir lēmusi par to, vai K. Toki varēja atsaukties uz līdzvērtīgu diplomu, bet nav lēmusi par to, vai K. Toki profesionālo pieredzi, ko tā ieguvusi Apvienotajā Karalistē kā pētniece, var lietderīgi ņemt vērā atbilstoši atzīšanas mehānismam, kas paredzēts minētās direktīvas 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktā. Visbeidzot, ja lieta no jauna tiks nosūtīta Grieķijas Republikas iestādei, tā vairs nevarēs izspriest lietu, pamatojoties uz Direktīvu 89/48, kas atcelta ar Direktīvu 2005/36 [35].

63. Neatkarīgi no iepriekš minētajiem apsvērumiem vairāki fakti mani pārliecina par jautājuma pieņemamību.

64. Pirmkārt, neviens no ieinteresētajiem lietas dalībniekiem, kas iesniedza rakstveida apsvērumus, nav apstrīdējis šī otrā jautājuma pieņemamību.

65. Otrkārt, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbilstoši procedūrai, kas uzsākta saskaņā ar EKL 234. pantu, tagad — LESD 267. pants, "tikai valsts tiesa, kura iztiesā strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir tā, kas, ņemot vērā lietas īpatnības, var noteikt, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir vajadzīgs, lai šī tiesa varētu pieņemt nolēmumu, un cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi. Tātad gadījumā, ja uzdotie jautājumi skar Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu" [36]. Tikai ārkārtas gadījumos Tiesa pārbauda apstākļus, kādos valsts tiesa pie tās ir vērsusies, lai pārliecinātos par savu kompetenci [37]. Precīzāk, "atteikums lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu ir iespējams tikai tad, ja acīmredzami ir skaidrs, ka prasītajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamata lietas faktisko situāciju vai priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi tādi faktiskie un tiesību apstākļi, kas vajadzīgi, lai varētu sniegt noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem" [38]. Esmu piesardzīgs attiecībā pret iesniedzējtiesas motivāciju, saskaņā ar kuru administrācijai, kuras lēmums ļoti droši tiks atcelts, ir svarīgi sniegt pamatnostādnes, kas tai nepieciešamas, lai pieņemtu jaunu lēmumu. Lūgtā Eiropas Savienības tiesību normas interpretācija ir acīmredzami saistīta ar pamata lietu neatkarīgi no tā, vai tā balstīta uz Direktīvu 89/48 vai uz Direktīvas 2005/36 13. panta 2. punktu, kurā ir atkārtoti tie paši atzīšanas nosacījumi kā Direktīvā 89/48 paredzētie nosacījumi. Tādējādi šajā

35 — Saskaņā ar Direktīvas 2005/36 63. pantu dalībvalstīm ir jānodrošina atbilstība minētās direktīvas nosacījumiem vēlākais līdz 2007. gada 20. oktobrim.

36 — 2010. gada 18. marta spriedums lietā C-440/08 *Gielen* (Krājums, I-2323. lpp., 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 — Turpat, 28. punkts un tajā minētā judikatūra.

38 — Turpat, 29. punkts un tajā minētā judikatūra.

gadījumā nav pierādījies neviens no Tiesas izvirzītajiem trīs pieņēmumiem, ar ko pamato atteikšanos lemt par prejudiciālu jautājumu.

66. Visbeidzot, jānorāda, ka Direktīvas 2005/36 preambulas 14. apsvērumā ir skaidri apstiprināts, ka "ar Direktīvām 89/48/EEK un 92/51/EEK izveidotais atzīšanas mehānisms paliek nemainīgs". Līdz ar to Tiesas atbildē uz šo otro prejudiciālo jautājumu minētie paskaidrojumi būs atbilstoši, gan balstoties uz Direktīvu 89/48, gan uz Direktīvu 2005/36.

67. Šādos apstākļos ierosinu Tiesai pieņemt otro jautājumu un turpināt savu pārbaudi.

2) Par kvalificētā darba veikšanas uz pilnu slodzi jēdzienu

68. Ja ir piemērojami Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunkta atzīšanas nosacījumi, valsts iestāde nevar liegt uzsākt apspriežamo darbību, ja kandidāts ir darbojies šajā profesijā uz pilnu slodzi divus gadus citā dalībvalstī, kas nereglamentē minēto darbību. Direktīvas 3. panta otrajā daļā ir precizēts, ka pirmajā daļā tādējādi ir minēta tieši profesionālā pieredze. Direktīvas 89/48 1. panta e) apakšpunktā profesionālā pieredze ir definēta kā "attiecīgā kvalificētā darba [attiecīgās profesijas] faktiska un likumīga veikšana kādā dalībvalstī". Tādējādi, lai atbildētu uz otro iesniedzējtiesas jautājumu, ir jānosaka, vai darbība, ko K. Toki veica universitātē, kura to bija pieņēmusi darbā no 1999. līdz 2002. gadam, ir uzskatāma par vides inženiera kvalificētā darba efektīvu veikšanu uz pilnu slodzi.

69. K. Toki situācija ir īpaša tādā ziņā, ka, lai saņemtu atļauju darboties vides inženiera profesijā Grieķijā, viņa min trīs gadu ilgu profesionālo pieredzi, kas gūta nevis vides inženiera statusā pašā par sevi, bet gan kā pētniekam vides inženierijas jomā. Prasītāja pamata lietā trīs gadus bija nodarbināta kā "researcher" Portsmutas Universitātē. Šajā statusā K. Toki piedalījās studentu konsultēšanā un dažāda veida akadēmiskās darbībās (piemēram, dalība ekotehnoloģiju pētniecības grupā, ziņojumu sagatavošana, universitāšu un rūpniecības pārstāvju iepazīstināšana ar zinātniskajiem rezultātiem). No lietas materiāliem izriet, ka viņa strādāja arī sadarbībā ar

privātu sabiedrību, kas specializējusies šķidro atkritumu pārstrādes tehnoloģijās, šajā sakarā viņa veica laboratorijas analīzes, lai kontrolētu notekūdeņu dūņu attīrīšanas kvalitāti. Šī pēdējā darbība, pēc K. Toki domām, ir būtisks vides inženiera profesijas aspekts.

70. Ņemot vērā jautājuma formulējumu un prasītājas pamata lietā apsvērumus, kuros šis aspekts ir uzsvērts, vēlos precizēt, pirmkārt, ka nav apstrīdēts un nav šaubu par to, ka tāda pētniecības darbība, kādu veica K. Toki, ir profesionālas darbības veikšana kā algotam darbiniekam. Iesniedzējtiesa uzskatīja par pareizu precizēt otrā jautājuma redakcijā, ka prasītājas pamata lietā gūtā profesionālā pieredze kā "researcher" tika iegūta "principā bezpeļņas" iestādē. Tam, vai apspriežamā organizācija ir vai nav bezpeļņas iestāde, nav absolūti nekādas nozīmes attiecībā uz pamata lietu. Vienīgais nozīmīgais jautājums ir, vai profesionālā pieredze ir gūta ar profesionālo darbību, kas tiek veikta pašnodarbinātas personas vai darbinieka statusā. Tas, ka K. Toki tika nodarbināta Portsmutas Universitātē, turklāt netiek apstrīdēts.

71. Tomēr problēma nav noteikt, vai universitātes pētniecības darbība pati par sevi ir uzskatāma par profesionālu pieredzi. Patiesais uzdotais jautājums, uz kuru ir vēl grūtāk atbildēt, ir tas, vai šīs pētniecības darbības veikšana, kas vismaz daļēji ir veikta jomā, kas šķiet saistīta ar vides inženiera profesijas jomu — izmantojot iesniedzējtiesas lietoto formulējumu —, ir pilnībā uzskatāma par šī kvalificētā darba [šīs kvalificētās profesijas] faktisku veikšanu Eiropas Savienības tiesību nozīmē.

72. Citiem vārdiem sakot, ja K. Toki būtu vēlējusies saņemt atļauju darboties pētnieka profesijā Grieķijā, protams, pieņemot, ka nereglamentētām vai par reglamentētām uzskatāmām darbībām piemērojamie nosacījumi tad būtu izpildīti, viņas pieredze, kas gūta citas dalībvalsts universitātē, noteikti būtu jāņem vērā.

73. Konkrētās lietas neviennozīmība ir balstīta tajā, ka K. Toki norāda uz trīs gadu profesionālo pieredzi pētniecības jomā, kas tomēr ir saistīta ar vides inženierijas jomu. Grūtības pastiprina tas, ka neviens no lietas dalībniekiem nav ieņēmis nostāju par to, vai pastāv un cik stipra ir apgalvotā saikne starp darbībām, ko K. Toki universitātē veica, un darbībām,

kas tai būtu jāveic, "faktiski" veicot vides inženiera kvalificēto darbu.

74. Direktīvā 89/48 prasītajā kvalificētā darba veikšanā uz pilnu slodzi, kā jau minēju, ir atsauce uz profesionālo pieredzi, kas gūta dalībvalstī, kura nereglamentē attiecīgo kvalificēto darbu. Tātad tā attiecas uz "attiecīgā kvalificētā darba [attiecīgās profesijas] faktisku un likumīgu veikšanu". Ar "attiecīgo kvalificēto darbu [attiecīgo profesiju]" ir jāsaprot kvalificētais darbs, par kuru uzņemošajā dalībvalstī ir iesniegts atzīšanas pieteikums. K. Toki pieteikums attiecas uz vides inženiera darbību. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē, ka pieredze, ko K. Toki ir guvusi kā "researcher", *a priori* nevar tikt pilnībā uzskatīta par vides inženiera darbības faktisku veikšanu, jo tas nebija tieši šis kvalificētais darbs, ko viņa veica Apvienotajā Karalistē. Šajā sakarā Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktā ir precizēts, ka atzīšanas priekšnoteikums ir tāds, lai runa būtu par "attiecīgo" kvalificēto darbu, tas ir, kvalificēto darbu, kas minēts pieteikumā par [kvalificēta darba] uzsākšanu vai tā veikšanas atļauju. Būtībā tādu pašu secinājumu izdarīja Komisija savā iepriekš minētajā atbildē Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejai [39].

75. Tādējādi, pamatojoties uz Direktīvu 89/48, lai izspriestu lietu par dalībvalsts, kurā iegūta izglītība, izsniegtiem diplomiem, ja šī dalībvalsts reglamentē "attiecīgā kvalificētā darba" uzsākšanu tās teritorijā, Tiesa jau ir nospriedusi, ka "Direktīvas 3. panta pirmās daļas a) apakšpunktā izmantotais jēdziens "attiecīgais kvalificētais darbs" ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver kvalificētos darbus, kas izcelsmes dalībvalstī un uzņēmējā valstī ir vai nu līdzīgi, vai dažos gadījumos vienkārši identiski no to ietverto darbību viedokļa" [40]. Uzskatu, ka Tiesas veiktā interpretācija loģiski ir spēkā arī 3. panta pirmās daļas b) apakšpunkta kontekstā, kurā ir minēta "attiecīgā kvalificētā darba" veikšana uz pilnu slodzi.

76. Turklāt Tiesas minētā interpretācija par jēdzienu "attiecīgais kvalificētais darbs" ļauj izdarīt zināmu korekciju, atzīstot, ka runa var būt arī par kvalificētajiem darbiem, kas ir līdzīgi no to ietverto darbību viedokļa. Šādos apstākļos kompetentajai valsts iestādei, kas atbildīga par diplomu un profesionālās pieredzes atzīšanu, šajā gadījumā *Saeitte*, ir jānosaka, vai pienākumi, kurus K. Toki veica, sadarbojoties ar specializēto privāto sabiedrību, varētu būt būtisks vides inženierijas darbību aspekts, kā viņa to apgalvo, tas ir, būtisks

39 — Komisija apgalvoja, ka Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktā prasītajai profesionālajai pieredzei ir jābūt iegūtai tajā pašā profesijā, kuras kvalifikācija attiecīgajai personai ir un kuras atzīšanu tā prasa. Komisija uzskatīja, ka, tā kā L. Kuniss atsaucās tikai uz "lecturer" pieredzi, viņš nevarēja apgalvot, ka ir ieguvis prasīto profesionālo pieredzi kā inženieris (skat. iepriekš minēto Lūgumrakstu Nr. 786/2002).

40 — 2006. gada 19. janvāra spriedums lietā C-330/03 *Colegio* (Krājums, I-801. lpp., 20. punkts).

līdzīgas profesijas aspekts Tiesas judikatūras nozīmē.

77. Kad *Saeitte* būs novērtējusi šo saikni starp K. Toki veiktajām darbībām laikā, kad viņa bija nodarbināta universitātē, un darbībām, kas veiktas, faktiski veicot vides inženiera kvalificēto darbu, pēc tam būs jānosaka, vai trīs gadu laikā, ko tā pavadīja universitātē kā "researcher", K. Toki patiešām vismaz divus gadus faktiski uz pilnu slodzi veica darbību, kura ir būtisks vides inženiera profesijas aspekts, jo no lietas materiāliem izriet, ka K. Toki šo trīs gadu laikā veica citas darbības, kurām acīmredzami nav saiknes ar faktisku vides inženiera kvalificētā darba veikšanu (piemēram, studentu konsultēšana).

78. Piebildīšu, ka nebūtu jāizslēdz, ka tādu darbību veikšana, kas ir tikai saistītas ar profesionālo darbību, par kuru ir iesniegts pieteikums par uzsākšanu, kaut gan to nevar uzskatīt par minētā kvalificētā darba faktisku veikšanu, ļauj prasītājam iegūt un pēc tam apkopot zināšanas, kas saistītas ar šo darbību. Tomēr ir iespējams, ka K. Toki sadarbība ar privāto sabiedrību neļāva prasītājai veikt visas tās darbības, kas viņai būtu jāveic, faktiski veicot vides inženiera kvalificēto darbu. K. Toki, piemēram, nesazinājās ar klientiem, tāpat var pieņemt, ka vides inženieriem ir nepieciešamas zināšanas valsts tiesiskajā regulējumā par teritorijas plānošanu un ekoloģiju, bet K. Toki varbūt trūkst šādu zināšanu attiecībā uz Grieķijas tiesību aktiem.

79. Lai analīze būtu pilnīga, ir jāaplūko arī iespēja, ka valsts iestāde nolemj piemērot prasītājai pamata lietā kompensācijas pasākumus [41]. Tā notiktu, ja *Saeitte* nospriestu, ka vides inženiera profesija Grieķijā ietver vienu vai vairākas profesionālās darbības, kas atbilstīgajā profesijā nepastāv dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, un ja šī atšķirība ietver īpašu apmācību, kas ir nepieciešama Grieķijā un ietver mācību priekšmetus, kas būtiski atšķiras no tiem, ko ietver pretendenta iegūtā izglītība [42].

80. Tādā gadījumā piemērotajiem kompensācijas pasākumiem, ievērojot samērīguma principu, būtu attiecīgi jāņem vērā K. Toki

41 — Direktīvas 89/48 4. pants, pēc tam — Direktīvas 2005/36 14. pants.

42 — Direktīvas 89/48 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta trešais ievilkums, pēc tam — Direktīvas 2005/36 14. panta 1. punkta c) apakšpunkts. Šis pēdējais pieņēmums nozīmē, ka valsts iestāde vienlaikus atzīst pietiekamu saikni starp K. Toki veikto darbību un vides inženiera darbību, kā arī to, ka tiešām minētā saistītā darbība tikusi faktiski veikta uz pilnu slodzi, lai tiktu nospriests, ka ir izpildīti Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunkta nosacījumi.

iepriekšējā pieredze, lai arī tā ir nepietiekama, lai bez kādas citas formalitātes kārtošanas viņai tiktu piešķirta tūlītēja atļauja uzsākt minēto darbību.

81. Judikatūra šajā sakarā nerada šaubas, jo Tiesai jau ir bijusi iespēja nospriest, ka "Direktīvas 89/48 4. panta, ar kuru tieši atļauti kompensējošie pasākumi, piemērošanas apjoms ir jāierobežo, attiecinot to tikai uz gadījumiem, kad tie ir samērīgi ar izvirzīto mērķi" [43]. Turklāt tas, ka kompensācijas pasākumiem ir jāatbilst samērīguma principam, ir skaidri noteikts ar Direktīvas 2005/36 14. panta 5. punktu [44]. Tādējādi, vajadzības gadījumā nosakot kompensācijas pasākumus, valsts iestādei būs jāņem vērā visa praktiskā pieredze, kas ir atbilstoša tā kvalificētā darba veikšanai, par kuru iesniegts pieteikums, un kas vismaz daļēji var kompensēt zināšanas, kuras trūkst sākotnēji iegūtajā izglītībā.

82. Šādos apstākļos ierosinu atbildēt uz otro jautājumu, ka atbilstoši gan Direktīvas 89/48, gan Direktīvas 2005/36 formulējumam kvalificētā darba veikšana uz pilnu slodzi ir jāsaprot kā attiecīgā kvalificētā darba faktiska veikšana, tas ir, tā paša kvalificētā darba veikšana, par kuru ir iesniegts atļaujas pieteikums. Valsts iestādei ir jānosaka, vai pienākumi, ko prasītāja pamata lietā veikusi savā pētniecības darbībā, var tikt uzskatīti par līdzīgu kvalificētu darbu no ietverto darbību viedokļa Tiesas judikatūras nozīmē. Visbeidzot, ja valsts iestāde piemēros kompensācijas pasākumus, tai šie pasākumi būs jānosaka, ievērojot samērīguma principu un ņemot vērā saikni starp kvalificēto darbu, kura veikšanas atļauju uzņemošajā dalībvalstī prasītāja vēlas saņemt, un profesionālo pieredzi valstī, kurā iegūta izglītība.

43 — Spriedums lietā *Colegio*, minēts iepriekš (24. punkts) un 2008. gada 17. aprīļa spriedums lietā C-197/06 *Van Leuken* (Krājums, I-2627. lpp., 39. punkts).

44 — Direktīvas 2005/36 14. panta 5. punktā ir noteikts, ka noteikumus, kas saistīti ar kompensācijas pasākumiem, un, konkrētāk, direktīvas 14. panta 1. punkta nosacījumus piemēro, "atbilstīgi ņemot vērā proporcionalitātes [samērīguma] principu. Jo īpaši, ja uzņēmēja [uzņemošā] dalībvalsts paredz prasīt, lai pretendents pabeidz adaptācijas periodu [laikposmu] vai veic zināšanu pārbaudi, tad tai vispirms jāpārliecinās par to, vai zināšanas, ko pretendents apguvis savas profesionālās pieredzes gaitā dalībvalstī vai trešajā valstī, ir tādas zināšanas, kas pilnīgi [pilnībā] vai daļēji aptver [ietver] 4. punktā minēto būtisko atšķirību".

VI — Secinājumi

83. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai sniegt šādas atbildes uz *Symvoulio tis Epikrateias* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem:

1) Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvas 89/48/EEK par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību, kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 14. maija Direktīvu 2001/19/EK, 3. panta pirmās daļas b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka attiecīgajā tiesību normā paredzētais atzīšanas mehānisms ir piemērojams gadījumos, kad dalībvalstī, kurā iegūta izglītība, attiecīgo profesionālo darbību uzskata par reglamentētu profesionālo darbību minētās direktīvas 1. panta d) apakšpunkta otrās daļas nozīmē. Tā kā Direktīvas 89/48 3. panta pirmās daļas b) apakšpunktu piemēro gan profesionālajām darbībām, kuras uzskata par reglamentētām profesionālajām darbībām valstī, kurā iegūta izglītība, gan nereglamentētām profesionālajām darbībām, tas, vai attiecīgā persona ir vai nav tādas apvienības vai organizācijas pilntiesīgs biedrs, kas atbilst minētās direktīvas 1. panta d) apakšpunkta otrajā daļā minētajiem nosacījumiem, neietekmē piemērojamā atzīšanas mehānisma noteikšanu;

2) atbilstoši gan Direktīvas 89/48, gan Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvas 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu formulējumam kvalificētā darba veikšana uz pilnu slodzi ir jāsaprot kā attiecīgā kvalificētā darba faktiska veikšana, tas ir, tā paša kvalificētā darba veikšana, par kuru ir iesniegts atļaujas pieteikums. Valsts iestādei ir jānosaka, vai pienākumi, ko prasītāja pamata lietā veikusi savā pētniecības darbībā, var tikt uzskatīti par līdzīgu

kvalificētu darbu no ietverto darbību viedokļa Tiesas judikatūras nozīmē. Visbeidzot, ja valsts iestāde piemēros kompensācijas pasākumus, tai šie pasākumi būs jānosaka, ievērojot samērīguma principu un ņemot vērā saikni starp kvalificēto darbu, kura veikšanas atļauju uzņemošajā dalībvalstī prasītāja vēlas saņemt, un profesionālo pieredzi valstī, kurā iegūta izglītība.